

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-33

O STRANIM ULAGANJIMA

Skupština Kosova,

Na osnovu Uredbe o Privremenoj Misiji Ujedinjenih Nacija na Kosovu (UNMIK) Uredba br.2001/9 od 15. maja 2001, "O Ustavnom Okviru za Privremenu Samoupravu na Kosovu", Poglavlje 5.1(d) i 9.1.26 (a).

Priznavajući da pravilan ekonomski razvitak i opšte ekonomsko blagostanje na Kosovo zavisi od postojanja jednog snažnog i konkurentnog privatnog sektora, za čije osnivanje je potrebno stvaranje jednog zakonskog okvira koji je u korist savremene tržišne i poslovne orijentacije; i

Takodje priznavajući činjenicu - i uzimajući u obzir sadašnji ekonomski i administrativni razvoj Kosova - pomenuti zakonski okvir treba da obuhvati, između ostalog, zakon o stranim investicijama koji podstiče strane investicije na Kosovo putem određenih osnovnih i izvršnih zakonskih pravila i garancija koje će poslužiti stranim investitorima da će njihove investicije biti zaštićene i tretirane na propisan način i u skladu sa vladavinom zakona i priznatim međunarodnim standardima i praksama;

Usvaja :

ZAKON O STRANIM ULAGANJIMA

DEO I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Cilj

1.1. Osnovni cilj ovog zakona je unapredjenje i podsticaj stranih investicija na Kosovu obezbeđujući stranim investitorima putem nekih određenih osnovnih i izvršnih zakonskih pravila i garancija koje će poslužiti stranim ulagačima da će njihove investicije biti zaštićene i tretirane pravedno i u potpunom skladu sa vladavinom zakonom i priznatim međunarodnim standardima i praksama.

1.2. Unapredjenjem i podsticanjem stranih investicija na Kosovo, ovaj zakon teži da unapređuje opšti ekonomski razvoj na Kosovo, posebno razvoj jednog snažnog raznovrsnog i konkurentnog privatnog sektora. Na ovaj način, ovaj zakon teži:

- a. da obezbedi potpunu ekonomsku integraciju Kosova u regionalnu, evropsku i svetsku ekonomiju podstičući prenos kapitala, moderne tehnologije, znanja i iskustva, finansijskih i intelektualnih usluga, upravljačkih iskustava i informacija na Kosovo;

- b. da poboljša i unese raznolikost na Kosovo da prima i isporuči robu, usluge i kapital u stranim tržištima; i
- c. da poveća predvidljivost, stabilnost i transparentnost zakonskog okvira na Kosovu i njegovu konzistentnost sa međunarodnim i evropskim standardima;

Član 2 Definicije

2.1. Kad god budu upotrebljene u ovom zakonu, sledeće reči i izrazi, imaju dolenačena značenja, osim u slučajevima kada kontekst u kojem se oni pojavljuju jasno navodi na drugačije značenje:

“**Strani Investitor**” znači jedno strano lice koje vrši investicije na Kosovo.

“**Strano Lice**” znači i podrazumeva sledeće:

- a. jedno fizičko lice koje je državljanin, ili koje ima stalno zakonsko prebivalište u jednoj drugoj državi ili teritoriji van Kosova.
- b. jedno poslovno preduzeće ili organizacija, entitet ili udruženje - bez obzira da li je pravno lice - koja je osnovana na osnovu zakona jedne države ili geografske teritorije van Kosova;
- c. jedna vladina administrativna jedinica ili agencija jedne strane države ili geografske teritorije van Kosova; i
- d. jedna organizacija, jedinica ili drugo udruženje - bez obzira da li je pravno lice - koja je osnovana kao rezultat jednog sporazuma između država, ili koja je kao takva subjekat međunarodnog prava.

“**Investicije**” i “**Investicije na Kosovo**” znači jedna aktiva koja (i) koja je priložena jednom trgovačkom društvu na Kosovo kao naknada za jedan vlasnički interes u tom trgovačkom društvu; (ii) je iznajmljena, data na kredit ili koja je privremeno data na osnovu ugovora, jednom trgovačkom društvu na Kosovo, na korišćenje za njegove redovne poslovne aktivnosti; ili (iii) je priložena, iznajmljena, ili koja je privremeno data na osnovu ugovora, jednoj drugoj organizaciji koja je osnovana na osnovu zakona Kosova, za redovno korišćenje poslovne aktivnosti na Kosovo.

“**Aktiva (Imovina)**” znači svaki predmet koji ima vrednost, bio on materijalna ili nematerijalna, i koji uključuje, ali se ne ograničava, u sledeće slične predmete:

- a. pokretnu i nepokretnu imovinu, uključujući prava u i sa takvim svojstvima imovine kao što je hipoteka, zalog, zakup ili službenost;
- b. nematerijalnu i intelektualnu imovinu, uključujući prava u i sa takvim svojstvima imovine kao što je dobra volja, tehničke procese i znanje i iskustvo;
- c. gotov novac, vrednosne papire, komercijalne papire, garancije, deonice ili ostale imovinske interese u jednom poslovnom društvu Kosova ili stranom poslovnom društvu, obveznicu, priznanice o zaduženju (zadužnice), ili ostale instrumente dugovanja; i
- d. potraživanja ili pravo na novac, robu, usluge i ispunjenje ugovora;
- e. koncesije ili dozvole koje su date na osnovu zakona, administrativnog akta ili ugovora; i

f. povraćaj dobiti na osnovu jedne investicije na Kosovu ili jedne investicije bilo gde drugo.

“**Povraćaj**” znači bilo koji iznos ili predmet koji ju dobijen od jedne investicije i koji obuhvata, ali koji nije ograničen u: zaradu, kamatu, kapitalni dobitak, dividende, i takse.

“**Trgovačko Društvo Kosova**” znači jedno trgovačko društvo koje je osnovano na osnovu primenljivog zakona na Kosovo.

“**Poslovna aktivnost**” znači sve aktivnosti koje su uključene u ponudi, pružanju ili proizvodnji roba, usluga, imovine i/ili radova za povraćaj ili za bilo koji tip očekivane isplate ili naknade.

“**Postupak eksproprijacije**” znači svaki postupak ili akcija, ili niz postupaka ili akcija, bilo koje nepreduzimanje akcija ili niz nepreduzimanih akcija, ako su direktno ili indirektno uperena da liše pomenutog stranog investitora, organizaciju stranog investitora, ili strano lice nad imovinom ili kontrolom, ili značajnim preimućstvom ili korišćenjem, jedne aktive; pod uslovom da se izraz, „postupak eksproprijacije“ ne primeni prilikom opšteg nametanja poreza i obaveza na Kosovo.

“**Organizacija stranog investitora**” znači bilo koje trgovačko društvo Kosova ili drugi tip organizacije koja je zakonito osnovana na Kosovo; ako (i) najmanje dvadeset i pet posto (25%) njenog kapitala je uloženo, posredno ili neposredno, od jednog stranog investitora; ili (ii) je pod kontrolom jednog ili više stranih investitora na osnovu (a) jednog pisanog ugovora, (b) pravo da izvršava upotrebu većinskog glasa u ovom društvu ili slična prava, ili (c) pravo da imenuje većinu u odboru direktora ili u jednom drugom nadzornom organu.

“**Slobodno konvertibilna valuta**” znači bilo koja valuta koja je kao takva označena od Medjunarodnog Monetarnog Fonda.

“**Kosovo**” znači i obuhvata Kosovo i sve javne autoritete Kosova.

“**Javni autoritet**” znači (i) bilo koji vladin izvršni organ, javni organ, ministarstvo, departament, agencija, ili drugi autoritet koji ima izvršnu, zakonodavnu, regulatornu, administrativnu ili sudsku vlast na teritoriji Kosova, (ii) bilo koje javno preduzeće ili bilo koju drugačiju privatnu ili nevladinu organizaciju ili ustanovu ako ove obavljaju bilo koju od gore pomenutih funkcija na osnovu prenosa ovlašćenja od jednog autoriteta na osnovu jednog normativnog ili podnormativnog akta ili na osnovu delegiranja ovlašćenja od jednog drugog javnog autoriteta, (iii) bilo kojeg službenika, javnog službenika, zaposlenog ili zastupnika od bilo kojeg od gore pomenutih.

“**Javno Preduzeće**” znači jedan javni autoritet ili jedno preduzeće čije vlasništvo je pod kontrolom i upravom jednog javnog autoriteta, delimično ili u celosti, ako je to preduzeće ili taj autoritet angažovan u obavljanju poslovnih aktivnosti.

“**MCRIS**” podrazumeva Medjunarodni Centar za Rešavanje Investicionih Sporova.

“**Konvencija MCRIS**” znači Konvencija o rešavanju sporova između država i državljana drugih država.

“**Dodatna pravila MCRIS o arbitraži**” znači pravila o Arbitraži (dodatna pravila) medjunarodnog Centra za rešavanje investicionih sporova.

“**Pravila UNCITRAL-a**” podrazumeva pravila o arbitraži Komisije Ujedinjenih Nacija za medjunarodno trgovačko zakonodavstvo.

“**Pravila MPK**” podrazumeva pravila o arbitraži Medjunarodne Privredne Komore.

“**Konvencija Nju Jork-a**” podrazumeva Konvenciju o priznavanju i primeni stranih arbitražnih odluka.

“**Sud**” znači Vrhovni Sud Kosova.

“**Agencija**” znači Agencija o stranim investicijama, koja je osnovana na osnovu člana 19 ovog zakona.

“**Odbor**” znači Savetodavni Odbor za unapredjenje Investicija, koji je osnovan na osnovu člana 22 ovog zakona.

“**Savet**” znači Savet o stranim Investicijama koji je osnovan na osnovu člana 24 ovog zakona.

“**Investicijski Sporovi**” podrazumeva svaki spor između stranog investitora i jednog javnog autoriteta u vezi sa (i) jednom investicijom koja je izvedena na Kosovu od stranog investitora, ili (ii) jednog entiteta ili trgovačkog društva na Kosovu, organizacije ili udruženja preko koje strani investitor želi da obavi investiciju na Kosovu. Jedan “investicijski spor” uključuje, ali se ne ograničava, u sporovima koji se odnose na:

- a. bilo koji navod koji je protivrečan sa jednim postupkom (akcijom) ili nepreduzetim postupkom (akcijom) jednog javnog autoriteta sa bilo kojim međunarodnim sporazumom koji obavezuje Kosovo, ovaj zakon ili drugi zakon, propis, normativni ili podnormativni akt Kosova; ili
- b. u bilo kojim sporazumima u kojima strani investitor i javni autoritet su stranke; ili
- c. obaviti ili pokušavati da se obavi jedna investicija na Kosovu.

“**Ovaj zakon**” podrazumeva ovaj zakon i sve podnormativne akte i instrumente koji su doneti na osnovu ovlašćenja ovog zakona.

2.2. Sva prava, garancije, privilegije, i zaštita koja se daje putem ovog zakona “stranim investitorima” takodje se daju i iste se mogu zatražiti i mogu se koristiti u jednakim pravima od “organizacija za strane investicije”.

2.3. U ovom zakonu, jednina obuhvata množinu i množina obuhvata jedninu izuzev ako kontekst u kojem se pojavljuje zahteva drugačije. Izraz "on" obuhvata "ona" i "on"; i izraz "njega" obuhvata "njen" i "on" izuzev ako kontekst u kojem se pojavljuje zahteva drugačije.

DEO 2 OSNOVNA PRAVA, GARANCIJE I PRIVILEGIJE

Član 3 Opšti tretman

3.1. Kosovo nudi pravičan i jednak tretman stranim investitorima i njihovim investicijama na Kosovu. Kosovo će takodje obezbediti stranim investitorima i njihovim investicijama potpunu i postojanu zaštitu i sigurnost. Ni u jednom slučaju, tretman, zaštita ili sigurnost koja se zahteva od ovog člana 3.1 ne treba da je manje nepovoljna od onog koji se zahteva od međunarodnog zakona ili bilo koje odredbe ovog zakona.

3.2. Kosovo neće narušavati bilo kojim nerazumnim ili diskriminatoranim postupkom ili nedelovanjem, delatnost, upravljanje, održavanje, korišćenje ili udaljavanje jedne strane

organizacije za investiranje ili druge investicije stranih investitora na Kosovu. Kosovo, naročito se neće mešati u zakonitim poslovnim aktivnostima, pravima i zakonito priznatim interesima stranih investitora.

3.3 Bilo koji javni autoriteti koji prekše ili propuste ili ne uvažavaju prava i garancije koja su utvrđena ovim zakonom za strane investitore i za njihove investicije, su odgovorni da plate naknadu, u skladu sa članom 8.4, za štetu i troškove koji su nastali kao posledica ovih prekršaja ili propusta. Nikakva vrsta zakonskog imuniteta ne može se koristiti kao zaštita od ovog člana 3.3.

Član 4 Nediskriminacija

4.1. Kosovo neće tretirati strane investitore i investicije manje nepovoljno od tretmana koji je dat domaćim investitorima i/ili investicijama, uključujući - ali ne ograničavajući se - tretmanom u vezi sa (i) odredbama o zaštiti i sigurnosti, (ii) utvrđenjem jedne investicije, (iii) ekonomske i druge aktivnosti u kojima će se obavljati investicija i (iv) sticanjem, proširenjem, upravljanjem ili odlaganjem investicija.

4.2. Bez prejudiciranja međunarodnih bilateralnih sporazuma Kosova ili sporazuma koji obavezuju Kosovo, nezakonito je da Kosovo diskriminiše na bilo koji način strane investitore na osnovu državljanstva, porekla, prebivališta, mestu osnivanja ili poslovanja ili kontrole.

4.3. Izuzev specifičnih prava, garancija i privilegija koja se omogućavaju stranim investitorima i njihovim investicijama na osnovu ovog zakona, strani investitori i njihove investicije treba da su u potpunom skladu sa primeljivim zakonom na Kosovo i imaju jednaka prava i obaveze kao domaći investitori i njihove investicije.

Član 5 Poštovanje obaveza

5.1. Kosovo treba odmah, rutinski, i bez odlaganja, u dobrom poverenju, da ispuni sve obaveze koje ima prema stranom investitoru. Ovaj član će se primeniti za sve vrste obaveza, bilo da su nastala na osnovu zakona, sporazuma, ili administrativnog akta, ili na drugi način.

5.2. Ako jedan javni autoritet donosi jedan akt ili preduzima jednu obavezu prema određenom stranom investitoru, i ako donošenje takvog akta ili preduzimanje takve obaveze je van ovlašćenja javnog autoriteta, onda strani investitor ima pravo na nadoknadu u smislu člana 8.4 za svu štetu i troškove koja je nastala kao posledica poverenja stranog investitora prema tom aktu ili takvoj obavezi. Međutim, ovo pravo na nadoknadu neće se primeniti ako je strani investitor znao ili, ako uz dužnu pozornost, trebao da zna da pomenuti akt ili preduzeta obaveza nije imala odgovarajuće ovlašćenje.

Član 6 Stabilnost režima investicija

6.1. Nijedan zakon, pravilnik ili drugi normativni akt nema retroaktivnu snagu ili ne može se retroaktivno primeniti na štetu stranog investitora ili jedne investicije stranog investitora.

6.2. Ako, (i) je jedan strani investitor investirao na Kosovo, i (ii) ako je u vremenskom roku od pet godina odmah nakon izvršene investicije neka odredba ovog zakona izmenjena ili ukinuta, ili ako je smisao bilo koje odredbe ovog zakona povredjen od

donošenja ili izmene jednog drugog normativnog akta, i (iii) ovo ima štetan uticaj na stranog investitora ili njegovu investiciju, onda strani investitor ima pravo na nadoknadu od Vlade Kosova prema članu 8.4 za svu štetu i troškove koja je nastala kao posledica ove izmene, ukidanaja ili proglašenja. Ovo pravo stranom investitoru se može dati i isto se može primeniti odmah nakon izvršene investicije na Kosovo.

DEO 3 SPECIFIČNA PRAVA, GARANCIJE I POVLASTICE

Član 7 Nacionalizacija

Sledeće investicije neće biti predmet bilo kojeg oblika nacionalizacije: (i) jedna investicija koja je obavljena na Kosovu od jednog stranog investitora, (ii) jedne organizacije za strane investicije; ili (iii) jedna aktiva (imovina) stranog investitora, organizacije za strane investicije ili jednog stranog lica, bilo da je ili nije povezana sa jednom investicijom na Kosovu.

Član 8 Eksproprijacija i naknada

8.1. Detalji opisani u članu 7.1 takodje neće biti predmet bilo kojeg postupka (akta) o eksproprijaciji direktno ili indirektno od Kosova.

8.2. Bez obzira na zabranu koja je sadržana u članu 8.1, Kosovo može da preduzme postupak eksproprijacije na aktivu (imovinu) stranog investitora, organizacije za strane investicije ili stranog lica ako postupak eksproprijacije:

- a. jasno definiše i legitimiše javne ciljeve;
- b. ne obavlja se sa diskriminatorским namerama;
- c. izvrši na nediskriminatoran način;
- d. obavlja se u skladu sa postupkom koji je propisao zakon; i
- e. praćena je sa brzom isplatom i odgovarajućom i efektivnom naknadom.

8.3. Naknada prema članu 8.2:

- a. treba da se izvrši brzo i u celosti u jednoj konvertibilnoj valuti;
- b. treba da je ekvivalentna sa tržišnom vrednošću dotične aktive (imovine), odmah nakon što je preduzet postupak eksproprijacije; pod uslovom da se tržišna vrednost dotične aktive (i) podešava u slučaju promene tržišne vrednosti kao rezultat postupka eksproprijacije, ili nekog prethodnog saznanja ili iščekivanju eksproprijacije od privatnih ili javnih lica, i (ii) da se utvrdi pravična vrednost na osnovu jedne konvertibilne valute;
- c. da uključi jednu ekvivalentnu kamatu koja je jednaka sa London Interbank Offered Rate [LIBOR] plus dva posto (2%) za rok koji počinje od datuma preduzimanja akta eksproprijacije i sve do datuma potpune izmirenja naknade prema ovom članu 8.3.

8.4. Kada ovaj zakon zahteva isplatu za naknadu za štetu i troškove koji su nastali od jednog delovanja ili propusta da deluje a koji ne predstavlja akt eksproprijacije, iznos ovih naknada treba da bude jednak sa tržišnom vrednošću prouzrokovane štete i troškova, koji će se izračunati od datuma kada su prouzrokovani. Pomenute naknade treba da se

isplate u konvertibilnoj valuti uz ekvivalentnu kamatu sa London Interbank Offered Rate [LIBOR] plus dva posto (2%) za rok od kada je šteta pričinjena ili kada je trošak nastao pa sve do datuma isplate naknade prema ovom zakonu.

8.5. Isplata svih naknada koje se zahtevaju prema ovom zakonu garantuju se od Vlade Kosova iako je delovanje koje je prouzrokovalo štetu ili trošak učinjeno od strane jednog drugog javnog autoriteta. Isplate ovih naknada pretvoriće se u obavezu i treba da se isplati od Vlade Kosova, u slučaju ako dotični javni autoritet ne izvrši isplatu koja je propisana u ovom zakonu. Vlada zatim ima pravo da zahteva povraćaj od dotičnog javnog autoriteta na osnovu utvrdjenog zakonskog i upravnog postupka.

8.6. Zakonski postupak, prema član 8.2 d, uključuje, naročito, pravo stranog investitora ili stranog lica da podnese zahtev i da pokreće brzo razmatranje slučaja, ako on smatra da je oštećen od eksproprijacije, uključujući i utvrđivanje naknade, od strane suda ili jednog arbitražnog organa koji je izabran od investitora ili stranog lica prema članu 16.

Član 9

Konverzija valute i garancija prenosa

9.1. Strani investitor - u vezi sa bilo kojom i sa svim isplatama, obavezama, povraćajima i prihodima koje se odnose na organizaciju za strano investiranje ili ostale investicije na Kosovo - ima pravo da izvrši konverziju lokalne valute u jednoj konvertibilnoj valuti, i obrnuto, kao i da izvrši konverziju valute sa domaćim valutama koje su u opticaj na Kosovo.

9.2. Strani investitor može da izvrši prenos slobodno konvertibilnih valuta unutar i van Kosova, uključujući, ali ne ograničavajući se na primljena plaćanja prilikom konverzije valuta prema članu 9.1.

9.3. Pravo konverzije i prenosa utvrdjene u člann 9.1 i 9.2 primeniće se bez ograničenja, uvek kada strani investitor utvrdi da konverzija i/ili taj prenos je neophodan:

- a. za izvršenje učešća u deklarisanom operativnom kapitalu jedne strane organizacije za investicije ili ostalim investicijama na Kosovo;
- b. za zaštitu vrednosti ili repatriranih povraćaja, zarada, isplata ili primljenih prihoda u vezi sa jednom stranom organizacijom za investicije ili ostalim investicijama na Kosovo;
- c. za izvršenje isplate za bio koji ugovor;
- d. da zaštiti vrednost vraćenih prihoda od prodaje i likvidacije jedne aktive (imovine) ili dela kamate jednoj stranoj organizaciji za investicije ili ostalim investicijama na Kosovo; i
- e. da zaštiti vrednost ili repatrijaciju bilo koje isplate iz naknade koja proizilazi kao rezultat rešavanja sporova ili kao rezultat primene ovog zakona.

9.4. Kosovo će dozvoliti sve konverzije i prenose bez odlaganja u skladu sa redovnim bankarskim postupcima koje se koriste u bankarskom poslovanju u EU.

9.5. Sve konverzije obaviće se u deviznom tržištu.

9.6. Ako javni autoritet posreduje ili smanji garancije koje su utvrdjene u članu 9, pomenuti javni autoritet u saglasnosti sa članom 8.4 izvršiće naknadu stranom investitoru za svu pričinjenu štetu i troškove.

9.7. Pravo prenosa koja su utvrđena u ovom članu 9, mogu biti predmet razumnih pravila ako su ova pravila (i) u skladu sa opšte priznatim praksama u zemljama članicama EU-a, i (ii) koje se nedvosmisleno i direktno odnose na kontrolu kriminalnih aktivnosti, prinudne poreske i fiskalne obaveze, i/ili legitimnih prava poverilaca.

Član 10

Nezakonite radnje ili neaktivnost (Mirovanje)

Bez prejudiciranja bilo kojih drugih prava ili pravnih sredstava koje strani investitor može imati, strani investitor ima pravo na naknadu prema članu 8.4 ovog zakona za štetu i troškove koji su prouzrokovani kao rezultat radnji ili neaktivnosti (mirovanja) koja su (i) u suprotnosti sa primeljivim zakonom na Kosovu ili međunarodnim zakonom; i (ii) koja se odnosi na Kosovo.

Član 11

Oružani sukobi i građanski nemiri

11.1. Ako strani investitor ili strano lice pretrpi jednu štetu na jednoj aktivi (imovini) ili investiciji na Kosovu koja je rezultat nasilja zbog političke ili ekonomske situacije (uključivši rat, drugi oružani sukob, revoluciju, pobunu, nemir, protest, građanski nemir, teroristički akt ili slične događaje), Kosovo će tretirati stranog investitora ili strano lice - u vezi sa naknadom ili drugim dogovorom -isto kao u članu 3 i 4 ovog zakona.

11.2. Strani investitor ili strano lice ima pravo na naknadu prema članu 8.4:

- a. u slučaju oduzimanja jedne aktive (imovine) od strane javnog autoriteta, zvaničnika ili javnog službenika javnog autoriteta, ili bilo koje druge sile koja zakonito operiše na Kosovo;
- b. u slučaju uništenja ili oštećenja jedne aktive (imovine) od strane jedne sile koja zakonito operiše na Kosovo, ako to uništenje ili oštećenje nije bilo nužno za tu situaciju; ili
- c. ako Kosovo propusti da pruža zaštitu i sigurnost u skladu sa obavezama iz člana 3 i 4.

Član 12

Poštovanje prava

Kosovo, takodje i svaki javni autoritet, javni zvaničnik i javni službenik treba da u potpunosti, rutinski i stalno priznaju i uvažavaju sva prava stranim investitorima u vezi sa njihovim investicijama na Kosovo, osobito kada se ova prava odnose na pokretnu i nepokretnu imovinu, intelektualnu svojinu i drugu aktivu (imovinu), ugovorna prava, i prava koja su propisana u ovom zakonu.

Član 13

Zaštita životne sredine

Strani ulagatelj tokom obavljanja delatnosti na Kosovu mora postupiti u skladu sa usvojenim zakonima i pravilima o zaštiti životne sredine.

Član 14 Strano osoblje

14.1. Strani investitor ima pravo da sklapa ugovore o radu sa fizičkim licima koji su državljani jedne strane države ili geografske teritorije van Kosova u cilju angažovanja ovih lica za pružanje profesionalnih, rukovodećih, administrativnih, nadzornih, konsultativnih usluga ili druge stručno-tehničke funkcije.

14.2. Bez prejudiciranja bilo kojeg razumnog postupka koji je uspostavljen prema primenljivom zakonu na Kosovu u vezi sa ulaskom ovih fizičkih lica, njima će se dozvoliti ulazak i boravak na Kosovu za rok koji je određen u ugovoru sa stranim investitorom. Ako je potrebno, Kosovo treba da obezbedi i olakša dobijanje viza i dozvole za boravak za ova fizička lica.

14.3. Izuzev specifičnih prava, garancije i privilegije koje se daju stranim investitorima i njihovim investicijama ovim zakonom, koja se mogu zatražiti – mutatis mutandis – sa istim pravima i ovlašćenjima stranih fizičkih lica koja su angažovana na osnovu ugovora prema članu 14.1, ova fizička lica, dok su na Kosovu, biće tretirani i pridržavaće se u svakom pogledu primeljivom zakonu na Kosovu na isti način kao i lokalna fizička lica.

Član 15 Likvidacija i investicije

15.1. Strani investitor može slobodno da izvrši likvidaciju ili da okonča investicijske aktivnosti, uzimajući u obzir uslove bilo kojeg sporazuma koji se odnosi na pomenutu likvidaciju ili okončanje.

15.2. Nakon likvidacije ili okončanja investicijske aktivnosti, strani investitori imaju pravo da slobodno obave repatrijaciju celokupne fizičke i nenovčane aktive (imovine) koju je dobio kao rezultat investiranja.

15.3. Nakon likvidacije ili okončanja investicijske aktivnosti, strani investitori imaju pravo da konvertuju i prenose devize i novac u skladu sa članom 9.

DEO 4 REŠAVANJE SPOROVA U VEZI SA INVESTICIJAMA

Član 16 Mehanizmi za rešavanje sporova u vezi sa investicijama

16.1. Strani investitor može da zahteva da se jedan spor u vezi sa investicijom reši prema jednom uslovu ili postupku koji je usaglašen između stranog investitora i Kosova u pisanom obliku.

16.2. U nedostatku ovog sporazuma, strani investitor može da zahteva da se spor reši putem arbitraže, u skladu sa pravilima postupka koje je izabrao strani investitor. Strani investitor može da izabere bilo koje od sledećih pravila postupka za rešavanje spora:

- a. Konvencija MCRIS-a, ako je strani investitor državljanin jedne strane zemlje i ako njegova zemlja i Kosovo su stranke u pomenutoj konvenciji u vreme podnošenja zahteva za arbitražu;
- b. Dodatna pravila MCRIS, ako je pravni zahtev “ratione personae” člana 25 Konvencije MCRIS-a ispunjen prilikom podnošenja zahteva za arbitražu;

c. Pravila UNCITRAL-a, u ovom slučaju pomenuti imenovani autoritet u tome je Generalni Sekretar MCRIS-a; ili

d. Pravila MPK-a

16.3. Saglasnost Kosova za podnošenje jednog Investicionog Spora za arbitražu prema ovom članu 16 ovime se daje pod ovlašćenjem ovog zakona. Saglasnost stranog investitora može se dati u bilo koje vreme, bilo dostavljanjem jednog zahteva za arbitražu ili putem dostavljanja Agenciji jednog pismenog zahteva u kojem se daje ta saglasnost.

16.4. Pomenute saglasnosti ispunjavaju uslove predviđene u Deo II Konvencije MCRIS-a, Dodatna pravila MCRIS-a, Pravila UNCITRAL-a, Pravila MPK-a, kao i Konvencije Nju Jork-a u vezi sa formom o saglasnosti. Naročito, ako je jedna odluka o arbitraži doneta od jednog stranog ili međunarodnog arbitražnog organa na osnovu postupaka koje je ovlastio ovaj član 16, pomenuta odluka biće obavezujuća u skladu sa Konvencijom Nju Jorka, bez obzira da li je pomenuta konvencija obavezujuća za Kosovo.

16.5. Prava koja su utvrđena u članovima 16.1 - 16.4 neće se smatrati da su prekršena ako je strani investitor ranije koristio jedan drugi postupak prema jednom drugom zakonu koji se primenjuje na Kosovu.

16.6. Izuzev ako se dotični strani investitor i Kosovo drugačije dogovore pismenim putem, bilo koja arbitraža na osnovu ovog zakona treba da se održi u jednom zemlji članici EU-a koja je takodje stranka u Konvenciji Nju Jork-a.

Član 17

Primenljivi zakon

Arbitražni tribunal ili sud koji raspravlja o jednom sporu o investiciji treba da odlučuje o spornim pitanjima, u skladu sa pravilima i zakonima koje na osnovu kojih su se stranke pisanim putem dogovorile. Ako nedostaje pomenuti dogovor, sud ili arbitražni tribunal treba da primene primeljni zakon na Kosovu - izuzimajući međunarodno privatna pravo - i dotična pravila međunarodnog javnog prava koja su primenljiva u spornim pitanjima.

Član 18

Konačna i obavezujuća priroda arbitražnih odluka

Sve arbitražne odluke koje su donete u vezi sa investicionim sporovima koje su pokrivene ovim zakonom, smatraće se kao konačne i izvršna za stranke u sporu, uključujući i Kosovo. Pomenuta odluka je izvršna na Kosovu na isti način kao što su odluke najvišeg suda na Kosovu. Nijedna vrsta zakonskog imuniteta se ne može koristiti kao zaštita za neizvršenje pomenute odluke.

DEO 5

INSTITUCIJE ZA STRANE INVESTICIJE

Član 19

Agencija za Unapredjenje Investicija

Agencija za Unapredjenje Investicija ("Agencija") osniva se kao Izvršna Agencija u okviru Ministarstva za Trgovinu i Industriju.

Član 20 Funkcije

20.1. Agencija je odgovorna i dužna da:

- a. pomaže stranim investitorima, na njihov zahtev, kako bi obezbedila da se drugi javni autoriteti pridržavaju i poštuju prava, garancije i privilegije koja su utvrđena u ovom zakonu, i inače se bave sa pitanjima koja se odnose na osnivanje, primenu, delatnost i likvidacijom investicija na Kosovu na rutinski i olakšavajući način.
- b. pruža usluge javnim autoritetima u vezi sa njihovim obavezama i drugim pitanjima koja su u vezi sa stranim investicijama;
- c. u ime Kosova, prima saglasnost stranih investitora u vezi sa rešavanjem sporova putem arbitraže prema članu 16 ovog zakona; i
- d. priprema i razvija političke preporuke za Vladu Kosova u vezi sa unapredjenjem i stvaranjem pogodne investicione sredine na Kosovu;
- e. preduzima potrebne aktivnosti kako bi poboljšao ugled Kosova kao jedno privlačno mesto za investicije putem: organizacije raznih reklamnih kampanja, organizacijom sajмова (izložbi, investicijskih foruma i seminara) kao i osiguranjem informacija i saradjujući sa medijima;
- f. podržava inicijative za poboljšanje kvaliteta investicione sredine putem istraživanja tržišta, izvodljivosti, i učešćem u vladinim i nevladinim radnim i operativnim grupama;
- g. da osigura informacije i da pruža savetodavne usluge za investitore u cilju olakšanja donošenja investicionih odluka, osnivanjem poslovnih preduzeća na Kosovu i sklapanjem poslovnih ugovora;
- h. preduzima aktivnosti za unapredjenje Kosovskog izvoza preko, između ostalog, istraživanja i identifikacije mogućnosti za izvoz, prezentacijom domaće robe van zemlje, pruža tehničku pomoć izvoznim trgovačkim društvima i sakuplja prerađuje i distribuira informacije o izvozu unutar i van Kosova; i
- i. obavlja i ostale zadatke koje su mu data na osnovu ovog zakona ili bilo kojeg primarnog normativnog akta na Kosovu.

20.2. Svi javni autoriteti na Kosovu treba da saradjuju sa Agencijom u cilju unapredjenja njenih ciljeva i ciljeva ovog zakona.

20.3. Agencija svo vreme treba da osigura da su njene preporuke u saglasnosti sa međunarodnim sporazumima ili pravilima koje Kosovo treba da ispuni ili sa kojima Kosovo nastoji da uskladjuje svoje zakonodavstvo.

Član 21 Direktor

21.1. Agencijom rukovodi direktor koji podnosi izveštaj i odgovara Vladi Kosova.

21.2. Direktora predlaže ministar za Trgovinu i Industriju a imenuje ga Vlada. Direktor služi za jedan mandat od tri (3) godine.

Član 22 Savetodavni odbor za unapredjenje investicija

22.1. Savetodavni odbor za unapredjenje investicija ("Odbor") osniva se kao savetodavni organ Agencije.

22.2. Odbor, na zahtev direktora ili na svoju inicijativu, može da daje savete ili preporuke Agenciji u vezi sa pitanjima koja se odnose na sve aktivnosti i funkcije Agencije.

22.3. Direktor razmatra predloge Odbora i može odbiti usvajanje ili izmene ovih predloga i to na razumnim osnovama i nakon što dostavi Odboru jedno pisano obrazloženje o razlozima tog odbijanja. Prilikom razmatranja mogućnosti o usvajanju ovog predloga od strane Odbora, direktor je obavezan da osigura da primena pomenutog predloga neće prekršiti neki zakon ili međunarodni sporazum ili pravila koje Kosovo treba da ispuni ili sa kojima Kosovo nastoji da uskladjuje svoje zakonodavstvo.

Član 23 Organizacija savetodavnog odbora za unapredjenje investicija

23.1. Odbor se sastoji od:

- a. Ministra Trgovine i Industrije;
- b. Ministra Privrede i Finansija;
- c. Predsednika Privredne Komore; i
- d. Dva (2) vodeća domaća predstavnika iz redova privatnih investitora koji nemaju neku dužnost u javnim autoritetima ili Privrednoj Komori Kosova, koji će se imenovati od strane Vlade; i
- e. Dva (2) vodeća predstavnika iz redova privatnih stranih investitora, koji nemaju neku dužnost u javnim autoritetima ili Privrednoj Komori Kosova, koji će se imenovati od strane Vlade.

23.2. Članovi Odbora ne dobijaju nikakvu naknadu za izvršenje svojih zadataka u Odboru.

23.3. Odborom predsedava Ministar Trgovine i Industrije. Minisar treba da sazove najmanje dve sednice godišnje i može u svako vreme da sazove dodatne sednice na zahtev najmanje dva (2) člana odbora. Postupcak o radu Odbora utvrdiće se u Pravilniku o Radu koji neće stupiti na snagu sve dok se ne usvoji sa većinom glasova svih članova Odbora.

23.4. Član Odbora neće prisustvovati ili neće biti fizički prisutan na svakoj sednici Odbora u kojima se raspravlja o jednom pitanju o kojem on/ona ili jedan član uže porodice ili poslovni partner (ortak), ima neki lični ili finansijski interes. Članovi Odbora treba odmah i u potpunosti da otkriju sve sukobe interesa u pisanom obliku pred ostalim članovima Odbora i Agencije.

23.5. Usluge sekretarijata Odbora treba da se obezbede Odboru od službenika Agencije koje je za ove namene utvrdio direktor.

Član 24 Savet stranih investitora

24.1. Ured Premijera treba da osniva Savet Stranih Investitora ("Savet"). Savet je dobrovoljan savetodavni organ Ureda Premijera. Nikakva naknada neće se isplatiti bilo kojem licu koji učestvuje u Savetu.

24.2. Savetom će predsedavati Premijer Kosova. Ostali članovi Saveta su sedmoro (7) stranih fizičkih lica (i) koji su investirali na Kosovu ili (ii) koji predstavljaju jednu značajnu stranu organizaciju za investiranje koja deluje na Kosovu. Ova lica treba da izabere Premijer u cilju balansiranog predstavljanja investicija na Kosovu. Prilikom izbora ovih lica Premijer treba da obezbedi da Savet predstavlja široku raznolikost inostranih investitora uzimajući u obzir njihovo poreklo, granu investiranja i obim investicije.

24.3. Savet se sastaje jednom u tri meseca čiji je prvenstveni zadatak pružanje usluga javnim autoritetima o načinu i sredstvima za osnaženje ovog zakona, poboljšanju investicione sredine i unapređenju stranih investicija. Savet posebno:

- a. treba da identifikuje glavne prepreke za protok i izvršenje stranih investicija;
- b. treba da pokrene i sastavi predloge u vezi sa prevazilaženjem ovih prepreka;
- c. treba da osigura primedbe za nacрте zakonodavstva i političke inicijative koje utiču na strane investitore i stranim investicijama;
- d. treba da obezbedi strateške savete u vezi sa politikama stranih investicija; i
- e. treba da podržava nastojanje Kosova za unapređenje pristupa u međunarodnim tržištima.

24.4. Pitanja, predlozi i identifikovane preporuke od strane Saveta treba da se pismeno evidentiraju i treba da se raspodele Odboru, Agenciji i Odboru Skupštine za Ekonomiju, Trgovinu, Industriju, Energiju, Transport i Telekomunikacije.

DEO 6 ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25 Ukidanje ranijih normativnih akata

Stupanjem na snagu ovog zakona, UNMIK-ova Uredba Br. 2001/3 i Administrativna naredba UNMIK-a Br 2005/10 ukida se.

Član 26 Sukobi sa ostalim normativnim aktima

26.1. U slučaju sukoba između bilo koje odredbe ovog zakona i odredaba Ustavnog Okvira ili jedne odredbe međunarodnog sporazuma koji obavezuje Kosovo, prevladjuje Ustavni Okvir ili međunarodni sporazum.

26.2. U slučaju sukoba između bilo koje odredbe ovog zakona i bilo koje odredbe primeljivog normativnog akta na Kosovu, prevladjuju odredbe ovog zakona; , međjutim, odredbe drugog normativnog akta prevladjuju ako (i) taj drugi normativni akt ima istu zakonsku osnovu ili veću od ovog zakona, i (ii) taj drugi normativni akt sadrži jasnu odredbu u kojoj se ističe da treba izbegavati primenu odrebe ovog zakona ili jedne analogne odredbe UNMIK-a Br. 2001/3.

26.3. Ništa u ovom članu 26 ne može se tumačiti i primeniti na način koji narušava ili oštećuje pravo na naknadu prema članu 6 ovog zakona.

Član 27 Podnormativni akti

27.1. Vlada je ovlašćena i odgovorna da priprema i usvoji sve potrebne podnormativne akte radi pravilnog razumevanja, delovanja i primene ovog zakona, Agencije, Odbora ili Saveta. Svi ovi podnormativni akti treba da su u skladu sa ciljevima i suštinom ovog zakona, i nijedan takav podnormativni akt ne može izmeniti, umanjiti ili ograničiti prava, garancije, privilegije i zaštitu koja je ustanovljena ovim zakonom.

27.2. Svaki predloženi nacrt tog podnormativnog akta treba da se dostavi Agenciji, Odboru i Savetu na razmatranje i eventualne primedbe. Vlada treba da primi i razmatra sve primedbe pre preduzimanja mera za predložene podnormativne akte.

Član 28 Primena ranijih investicija

Ovaj zakon - i prava, garancije, privilegije i zaštita utvrđena u ovom zakonu - primeniće se jednako za strane investitore koji su investirali na Kosovu i pre stupanja na snagu ovog zakona; pod uslovom da se predviđeni rok u članu 6.2 od pet godina smatra da je započeo na dan kada je investicija izvršena.

Član 29 Stupanje na Snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu posle usvajanja od strane Skupštine Kosova i proglašenja od strane Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

**Zakon Br. 02/L-33
21 Novembar 2005**

Predsednik Skupštine Kosova,

akademik Nexhat Daci